

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/59/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319201482
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vargová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2025:5319201482.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte v zložení z predsedu senátu JUDr. Jany Vargovej (sudkyňa spravodajkyňa) a členov senátu JUDr. Jany Kotrčovej a JUDr. Jozefa Šuleka, v spore žalobcov: 1/ A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. F. E. XXXX, 2/ G. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, E. F. E., 3/ I. A. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. C. D. XXX/XX, I. J. K., žalobcovia 1/ - 3/ právne zastúpení JUDr. Antonom Kupšom, advokátom so sídlom Moyzesova 34, Čadca, proti žalovaným: 1/ ENZA, s. r. o., so sídlom Májová 1098, Čadca, IČO: 36 375 918, právne zastúpená MAJCHRÁK & MAJCHRÁK, advokáti, s.r.o., so sídlom Nová Bystrica 850, pracovisko Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, IČO: 36 416 525, 4/ I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXXX, E. F. I., 5/ G. D., 6/ A. D., 7/ A. D., žalovaní 05/ až 07/ na neznámom mieste, zastúpení Slovenským pozemkovým fondom, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, o odvolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. CA-14C/28/2019-220 zo dňa 22.10.2024, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaný 1/ má voči žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu dôvodne vynaložených trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

Žalovaným 4/ až 7/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. žalovanému 1/ voči žalobcom 1/ až 3/ priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a výrokom III. žalovaným 4/ až 7/ náhradu trov konania nepriznal. Súd prvej inštancie uviedol, že sa žalobcovia žalobou doručenou súdu prvej inštancie 30.05.2019 v spojení so zmenou pripustenou uznesením č. k. 14C/28/2019-145 zo dňa 25.08.2022 domáhali určenia, že nehnuteľnosti, a to parcely:

· CKN 7353/37 – zastavaná plocha o výmere 84 m², CKN 7353/38 – zastavaná plocha o výmere 462 m², parcely CKN 7353/34 – zastavané plochy o výmere 89 m², parcely CKN 7353/35 – zastavané plochy o výmere 52 m², ktoré sú vytvorené geometrickým plánom č. 6c-26/2007 z časti parciel CKN 7353/10 – zastavané plochy a nádvoria o výmere 1 3921 m², CKN 7353/6 – zastavané plochy a nádvoria o výmere 403 m² zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX v kat. území E. F. E. patria do dedičstva po neb. A. B., C. K., zomr. XX.XX.XXXX, v podiele 1/1.

· CKN 7353/41 – zastavané plochy a nádvoria o výmere 1 m² a CKN 7353/39 – zastavané plochy a nádvoria o výmere 76 m², CKN 7353/31 – t.t.p. o výmere 21 m², ktoré parcely sú vytvorené geometrickým plánom č. 6c-26/2007 z časti parciel CKN 7353/10 – zastavané plochy a nádvoria o výmere 1 3921 m² a CKN 7353/30 – zastavané plochy a nádvoria o výmere 23 m² zapísaných na liste

vlastníctva č. XXXX v kat. území E. F. E. patria do dedičstva po neb. G. D., C. D., zomr. XX.XX.XXXX, v podiele 1/1. Zároveň žiadali priznať náhradu trov konania.

2. Vec bola súdom prvej inštancie posúdená v intenciách ust. § 137 písm. c), § 132 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 2 CSP. Vychádzal pritom z právneho názoru, že žalobcovia zvolili správny prostriedok procesnej ochrany – žalobu o určenie do dedičstva, avšak konštatoval nedostatok vecnej legitímácie, keď stranami sporu neboli žalobcom označení všetci do úvahy prichádzajúci dedičia, t. j. nezúčastnili sa ho všetci nerozluční spoločníci.

3. Vykonaným dokazovaním, a to osvedčením o dedičstve po poručiťke A. B., C. K., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, č. k. D 1107/01-32, Dnot. 194/01 zo dňa 12.03.2002, mal súd prvej inštancie preukázané, že právnymi nástupcami po zomrelej A. B. sú žalobca 1/, M. M. B. a N. O.. Žalobcovia pôvodne navrhli vstup M. B. a N. O. do konania, kde súd prvej inštancie aj pripustil týchto nových žalovaných, ktorí v konaní vystupovali ako žalovaný 2/ a žalovaná 3/, následne však zobral žalobu voči týmto žalovaným späť a súd prvej inštancie konanie voči žalovanému 2/ a žalovanej 3/ zastavil. Právna úprava okruhu subjektov konania patrí do dispozície žalobcov.

4. Súd prvej inštancie predniesol svoj predbežný právny názor na pojednávaní konanom dňa 14.03.2022, kedy uviedol, že v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré majú patriť do dedičstva, majú byť stranami sporu všetci dedičia po poručiťoch. Žalobca 1/ správne reagoval na tento prednesený predbežný právny názor a navrhol vstup zvyšných dvoch dedičov po A. B. do konania, ktorých vstup súd prvej inštancie aj pripustil. Súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 21.09.2022 uviedol vo vzťahu k okruhu účastníkov konania, že dedičmi po A. B. boli žalobca 1/, žalovaný 2/ a žalovaná 3/. Bolo však zistené, že žalovaný 2/ M. M. B. zomrel dňa XX.XX.XXXX, t. j. pred podaním žaloby, preto súd prvej inštancie konštatoval, že konanie k žalovanému 2/ zastaví a automaticky nebude pokračovať s jeho právnymi nástupcami, keďže nezomrel počas konania, ale tento procesný úkon je na žalobcovi 1/. Žalobca 1/ prostredníctvom právneho zástupcu však namiesto toho, aby navrhol vstup právnych nástupcov po žalovanom 2/ do konania (dedičské rozhodnutie je v spise pripojené), nelogicky zobral žalobu späť vo vzťahu k žalovanému 2/ a aj žalovanej 3/.

5. Keďže v danom prípade neboli účastníkmi konania všetci dedičia A. B., súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie, lebo účastníkmi sporového konania neboli všetci tí, ktorí nimi mali byť. Účastníkmi konania nebola N. O. a dedičia po neb. M. M. B..

6. Vo vzťahu k časti žaloby, ktorou sa žalobcovia domáhajú určenia vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam do dedičstva po G. D., zomrelom XX.XX.XXXX, súd prvej inštancie konštatoval, že bolo v konaní sporným, či má žaloba správne znieť, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. G. D. alebo po neb. A. D..

7. Argumenty žalobcov 2/ a 3/ vychádzali z tých skutočností, že nebohý A. D. bol zapísaný v pozemkovej knihe, vo vložke 89, parcela 7355 - roľa za E., v kat. úz. E. F. E., po ktorom túto parcelu zdedil G. D. podľa rozhodnutia ŠN Čadca D 804/90, po ktorom sú právnymi nástupcami na základe uznesenia OS Čadca D 1512/03 žalobcovia 2/ a 3/. Ich nebohý otec G. D. im ešte za života daroval nehnuteľnosti, ktoré boli v jeho vlastníctve, teda aj sporné nehnuteľnosti.

8. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že žaloba o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva, mala smerovať na A. D., nakoľko tomuto svedčí zápis v PKN vložke č. 89 pre kat. územie E. F. E. a v dedičskom konaní po ňom bol prejednaný len spoluvlastnícky podiel. V tejto súvislosti súd prvej inštancie poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/90/2019 zo dňa 28.09.2021, v zmysle ktorého určovací žalobou nemožno obchádzať dedičské konanie, preto predmetom určovacej žaloby mohlo byť len určenie, že právna predchodkyňa žalobcov 1/ až 3/ bola ku dňu smrti vlastníčkou/ podielovou spoluvlastníčkou označenej nehnuteľnosti (prípadne ešte, že vec patrí do dedičstva). V sporovom konaní o určenie vlastníckeho práva nemôže súd subsumovať osvedčenie nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcami v nesporovom dedičskom konaní. V uvedenom prípade sa žalobcovia domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, pričom tvrdili, že reálne vydelenu nehnuteľnosť získali v dedičskom konaní po starej matke na základe osvedčenia o dedičstve, k delbe došlo v minulosti (pred r. 1950). Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v dedičskom konaní po starej matke bola prejednaná aj sporná parcela v ideálnych spoluvlastníckych podieloch (6/108), aj keď v hmotnoprávnej rovine bola nebohá vlastníčkou reálne vydelenej nehnuteľnosti. Krajský súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil a najvyšší súd následne rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

9. Podľa názoru súdu prvej inštancie ide aj v tomto prípade o obdobnú situáciu, kedy G. D., nar. XX.XX.XXXX mal zdediť podiel na spornej nehnuteľnosti po svojom otcovi A. D.. V prípade, ak bol v dedičskom konaní prejednaný iba ideálny spoluvlastnícky podiel, aj keď v hmotnoprávnej rovine

mohol byť neb. porúčiteľ vlastníkom reálne vydelenej nehnuteľnosti, je potrebné žalovať o určenie, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva. V prejednávanej veci bolo preto podľa názoru súdu prvej inštancie potrebné žalovať, že nehnuteľnosť patrí do dedičstva po A. D.. G. D., nar. XX.XX.XXXX zdedil len podiel, nie reálne vydelenu nehnuteľnosť.

10. Po neb. A. D. boli dedičmi jeho deti G. D., nar. XX.XX.XXXX (po ňom sú právni nástupcovia žalobcovia 2/ a 3/), A. D., I. P., G. (priezvisko nečitateľné), C. D., Q. (J. F.) G. M. (priezvisko nečitateľné). Keďže v danom prípade neboli účastníkmi konania všetci dedičia A. D., súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu nedostatku vecnej legitímácie, lebo účastníkmi sporového konania neboli všetci tí, ktorí nimi mali byť. Vo vzťahu k G. D., nar. XX.XX.XXXX, s poukazom na vyššie uvedenú skutočnosť považoval súd žalobu rovnako za nedôvodnú.

11. O náhrade trov konania rozhodol súd prvej inštancie pri aplikácii ust. § 255 ods. 1, 2 a ust. § 262 ods. 1, 2 CSP, konštatujúc úspech žalovaných v celom rozsahu. Súd prvej inštancie žalovanému 1/ voči neúspešným žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, žalovaným 4/ až 7/ však náhradu trov konania proti žalobcom nepriznal, nakoľko náhradu trov nežiadali priznať a v konaní im, súdiac podľa obsahu spisu, ani žiadne trovy nevznikli.

12. Včas podaným odvolaním domáhajú sa žalobcovia 1/ až 3/ zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolatelia nesúhlasia so závermi súdu prvej inštancie, podľa ktorých účastníkmi konania mali byť všetci dedičia po nebohej A. B., C. K., resp., že u nebohého G. D. mala byť žaloba smerovaná tak, aby bolo určené, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom A. D., po ktorom nebohy G. D. na základe rozhodnutia sp. zn. D 804/90 nadobudol nehnuteľnosti.

13. Uvádzajú, cit.: „Žalobcovia nezdieľajú názor súdu, že nadobudnutie nehnuteľností nemožno odvodzovať od nadobudnutia ideálneho spoluvlastníckeho podielu s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu SR 6Cdo/90/2019 a z titulu nepreukázanej reálnej deľby, pretože tento právny názor je v rozpore s rozhodnutím Najvyššieho súdu ČSR č. 911/1932 a pokiaľ súd v odôvodnení rozsudku uvádza, že nemá preukázanú reálnu deľbu, tak z evidenčného listu je zrejmé, že neb. A. D. bol držiteľom, resp. vlastníkom týchto sporných nehnuteľností, pretože evidenčný list predstavoval reálnu deľbu pred rokom 1950, tak ako to vyplýva zo súdnej praxe, pretože evidenčné listy z 50 a 60 rokov predstavujú dôkaz o tom, že kto to bol reálnym držiteľom nehnuteľností a pokiaľ nehnuteľnosti nadobudol neb. G. D. po A. D. tak na neho prešli všetky práva a povinnosti vyplývajúce z reálnej deľby a nie z titulu nadobudnutého ideálneho spoluvlastníckeho podielu, pretože ak by právna prax po dobu 90 rokov nevychádzala z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSR č. 911/1932, ale by nutne museli byť žalované nehnuteľnosti, že patria do dedičstva právnym predchodcom o dve, tri generácie nižšie, t. j. pradedo, prapradedo, atď..., a týmto spôsobom by nikdy nedošlo k vysporiadaniu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vzhľadom na ustanovenia Občianskeho zákonníka, okrem iného aj Uhorského obyčajového práva.“

14. Žalobcovia ďalej uvádzajú, že uvedenému konaniu predchádzali viaceré konania, z ktorých je zrejmé, že žalovaný 1/ nadobudol nehnuteľnosti nepoctivým spôsobom, v rozpore s dobrými mravmi a takéto nadobudnutie nepožíva ochranu podľa Ústavy SR, ktorú skutočnosť mal vziať súd do úvahy.

15. Žalovaná 1/ vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť, stotožniac sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, akcentujúc, že všetci dedičia po porúčiteľovi tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo od smrti porúčiteľa až do vyporiadania dedičstva a sú považovaní za spoluvlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva. Z tohto dôvodu musia byť všetci účastníkmi konania o určení, že vec alebo právo patrí do dedičstva po porúčiteľovi, čo potvrdzuje ustálená a nemenná judikatúra najvyšších súdnych autorít. Odvolatelia sa absolútne nevenujú tomu, že nevymedzili správne okruh žalovaných po A. B. (odsek 39. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Argumentačne sa vyhýbajú tomuto primárnemu dôvodu zamietnutia žaloby a namiesto toho v jednom odseku uvádzajú iba všeobecné frázy o reálnej deľbe. Žalobcovia však žiadnym dôkazom nepreukázali reálnu deľbu a na základe nej odvodzovanie vlastníckeho práva právnymi predchodcami žalobcov. Pokiaľ sa žalobcovia odvolávajú na tomuto konaní predchádzajúce viaceré konania a nepoctivé konanie žalovanej, žalovaná toto ich tvrdenie odmieta, naopak, je to jedine žalobca 1/, resp. žalobcovia, kto sa nepoctivým a vymysleným spôsobom bez potrebných tvrdení a dôkazov obracia na súd s cieľom špekulatívneho získania vlastníctva k veciam, ktoré im nepatria a nikdy im nepatrili.

16. V súdom stanovenej lehote odvolacia replika k vyjadreniu žalovaného podaná nebola.

17. Žalovaná 4/ a žalovaní 5/ až 7/ v súdom stanovenej lehote vyjadrenie k odvolaniu žalobcov nepodali.

18. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), po zistení, že odvolanie podala subjektívne legitimovaná (neúspešná) strana sporu (§ 359 CSP), v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v § 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a *contrario* v spojení s § 219 ods. 3 CSP) rozsudok súdu prvej inštancie pri aplikácii § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

19. Odvolací súd po oboznámení sa s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutiu predchádzajúceho konania konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v dostatočnom rozsahu, potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil a svoje rozhodnutie vrátane výroku o náhrade trov konania náležite odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia konajúceho súdu prvej inštancie, a preto naň v celom rozsahu a v podrobnostiach v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Uvedené bolo tiež dôvodom pomerne rozsiahleho opisu dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie v rozhodnutí odvolacieho súdu.

20. Žalobcovia v odvolacom konaní nevzniesli žiadne nové relevantné námietky, s ktorými sa už nebol vysporiadal súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci samej a opätovné zdôvodnenie ich neopodstatnenosti pre rozhodnutie v tejto veci aj odvolacím súdom by bolo len nehospodárnym opakovaním už vyčerpávajúceho zdôvodnenia poskytnutého sporovým stranám súdom prvej inštancie v odôvodnení napádaného rozhodnutia. Súčasne v danej súvislosti je potrebné poznamenať, že Ústavný súd Slovenskej republiky v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosť súdu odôvodniť rozhodnutie neznamena automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. sp. zn. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 191/2013).

21. Rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzovaný s ohľadom na okolnosti každého prípadu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/163/2015 zo dňa 17. marca 2016). V danom prípade okresný súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré precízne vysvetlil. Z pohľadu logiky argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vytknúť nedostatky. Je potrebné poznamenať, že do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (obdobne sp. zn. IV. ÚS 252/04) a rovnako neznamena ani to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda, aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

22. Žalobcovia síce odvolaním napadli „celý“ rozsudok súdu prvej inštancie, t. j. aj výrok o nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania, ale výlučne v súvislosti s ním tvrdenu nesprávnosťou rozhodnutia vo veci samej. Nadväzne, potvrdenie rozhodnutia v meritornej časti zakladá vecnú správnosť (pre viazanosť odvolacieho súdu konkrétnymi odvolacími dôvodmi – § 380 ods. 1 CSP) aj od neho závislého výroku o náhrade trov konania. Len na okraj krajský súd dopĺňa, že súd prvej inštancie náležite aplikoval zásadu plného úspechu v spore (§ 255 ods. 1 CSP).

23. Žalobcovia podané odvolanie odôvodnili naplnením dôvodov, ktoré má na mysli ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP. Nesúhlasia so záverom súdu, ktorý zamietol žalobu (okrem iného) z dôvodu, že účastníkmi konania mali byť všetci dedičia po nebohej A. B., C. K.. Ďalej poukazujú na skutočnosť, že danému konaniu predchádzali viaceré konania a je zrejmé, že žalovaný 1/ nadobudol nehnuteľnosti nepoctivým spôsobom, v rozpore s dobrými mravmi a takéto nadobudnutie nehnuteľnosti nepožíva ochranu podľa Ústavy SR, ktorú skutočnosť mal vziať súd prvej inštancie do úvahy.

24. Primárne zo strany odvolacieho súdu je nevyhnutné poukázať na principiálnu zodpovednosť odvolateľa za obsahové vymedzenie svojho odvolania a súvisiacu viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP). Z uvedeného vyplýva, že odvolací súd nemôže v sporovom/kontradiktórnom konaní nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu účastníka/odvolateľa a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, resp. preskúmavať rozhodnutie na základe iných, než účastníkom konania v odvolaní vznesených konkrétnych námietok.

25. Východiskovo k uvedeným, všeobecne koncipovaným odvolacím námietkam odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že zo stabilnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného

súdu Slovenskej republiky vyplýva, že vnútroštátny všeobecný súd sa musí v odôvodnení svojho rozhodnutia vyrovnávať s argumentom (resp. dať odpoveď na argument), ktorý je

Ad a) „relevantný“, „podstatný“, „významný“, resp. „týkajúci sa veci“ („relevant“, „important“, „pertinent“) a ktorý je zároveň

Ad b) „konkrétny“ („specific“) resp. „formulovaný dostatočne jasným a presným spôsobom“ („formulated in a sufficiently clear and precise manner“).

Odvolačný súd musí konštatovať, že vyššie označené odvolacie námietky postrádajú atribút konkrétnosti.

26. V odvolacom konaní je povinnosťou strany sporu formulovať odvolacie námietky vo väzbe na konkrétne skutkové a právne závery obsiahnuté v rozhodnutí súdu prvej inštancie, ktoré je napadnuté odvolaním. Nie je postačujúce v odvolaní citovať jednotlivé odvolacie dôvody, tak ako ich definuje zákonodarca v ust. § 365 ods. 1 CSP.

27. Vo väzbe k namietanému naplneniu odvolacieho dôvodu § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) bolo povinnosťou odvolateľov tvrdiť a špecifikovať, ktoré skutkové zistenia, ku ktorým dospel súd prvej inštancie v rámci zodpovedania sporných otázok žalobného nároku, podľa mienky odvolateľov nezodpovedajú vykonaným dôkazom, resp. ktoré skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, opomenul súd prvej inštancie zhodnotiť. Rovnako, pokiaľ odvolatelia poukazujú na naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci), bolo ich povinnosťou v rámci odvolacej argumentácie špecifikovať, v čom vidia vo vzťahu k záverom súdu prvej inštancie v sporných otázkach nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, napr., že súd neaplikoval príslušnú právnu normu (t. j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu), aplikoval nesprávnu právnu normu (t. j. namiesto príslušnej právnej normy – ktorá sa má na danú vec vzťahovať podľa mienky odvolateľa, aplikoval normu inú), obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval alebo správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval. Odvolateľ v rámci svojej argumentácie neuviedol, akú inú právnu normu mal súd prvej inštancie aplikovať, resp. ako inak mal vyložiť jej obsah atď.

28. Odvolacie konanie nie je opakovaním konania pred súdom prvej inštancie. Povinnosť odvolateľa uviesť v odvolaní dôvody, z akých odvolateľ považuje napádané rozhodnutie za nesprávne, možno chápať ako modifikáciu povinnosti tvrdenia (Čl. 8) pre odvolacie konanie (obdobne Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Vydavateľstvo C.H.Beck, druhé vydanie, rok 2022, str. 1385).

29. Odvolačný súd považuje za potrebné pripomenúť, že v sociálnej koncepcii civilného procesu sa povinnosť tvrdenia prejavuje ako povinnosť pravdivo a úplne opísať všetky rozhodujúce skutkové okolnosti prípadu. Nedodržanie tejto povinnosti vedie k neuneseniu bremena tvrdenia v civilnom spore. Následkom je tak opätovne strata sporu pre neunesenie konkrétneho procesného bremena. Ak teda súd procesnú stranu „pristihne“ pri porušení povinnosti tvrdenia, je v rámci tzv. materiálneho vedenia sporu oprávnený a povinný k tejto skutočnosti prihliadnúť a vyhodnotiť ju v komplexe s inými procesnými povinnosťami a bremenami pri rozhodovaní sporu. Nástrojom materiálneho vedenia sporu v tejto súvislosti je oprávnenie a zároveň povinnosť súdu normatívne zakotvená v § 191 ods. 1 CSP za stredníkom – ide o oprávnenie a povinnosť starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Súd teda in concreto prihliadne i na nedodržanie procesnej povinnosti relevantne substancovať rozhodujúce skutkové tvrdenia (t. j. substancovať ich pravdivo a úplne). Toto tzv. materiálne vedenie sporu je imanentnou súčasťou sociálnej koncepcie civilného procesu, ku ktorej sa Civilný sporový poriadok hlási (obdobne Števček, Ficová, Baricová, Mesiarkinová, Bajánková, Tomašovič a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Vydavateľstvo C.H.Beck, druhé vydanie, rok 2022, str. 51).

30. Záverom odvolačný súd dodáva, že zákonodarca v ust. § 380 ods. 1 CSP zakotvil viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi. Odvolačný súd nemôže sám, z vlastnej iniciatívy, prekročiť odvolaciu argumentáciu a vyhľadávať namiesto strany sporu mimo „mantinelov“ založených podaným odvolaním konkrétne nedostatky v skutkových, resp. právnych záveroch súdu prvej inštancie (v danom prípade vzťahujúcich sa k otázke (ne)premlčania žalovaného nároku). Je to práve odvolateľ, ktorý je povinný formulovať konkrétne a vecné odvolacie argumenty a v ktorých sa má odvolačný súd v rámci prieskumu rozhodnutia súdu prvej inštancie pohybovať. Pokiaľ takéto dostatočne konkrétne a substancované odvolacie námietky odvolateľ neformuluje, bolo by v rozpore s princípom rovnosti strán konania, aby odvolačný súd ex offio, revidoval závery súdu prvej inštancie.

31. Vzhľadom na uvedené, nakoľko odvolatelia v podaných odvolacích námietkach obsiahnutých v bode 23. tohto rozsudku nepredostreli odvolaciemu súdu žiadne konkrétne argumenty, ktorými

by spochybnili alebo vyvrátili konkrétnu argumentáciu súdu prvej inštancie, vo vzťahu k súdom prvej inštancie riešeným sporným otázkam, najmä otázke vecnej legitímácie, vyhodnotil odvolací súd uvedené odvolacie námietky ako nedôvodné. Nakoľko odvolacie námietky postrádali atribút konkrétnosti, ostáva odvolaciemu súdu už len všeobecne konštatovať, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom a potrebnom rozsahu, skutkový stav súdom prvej inštancie bol riadne preukázaný a správne vyhodnotený i právne posúdený.

32. Konania o žalobe, ktorou sa domáha žalobca v rade 1/ určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po neb. A. B., sa musia zúčastniť buď ako žalobcovia alebo ako žalovaní všetci jej dedičia, inak je daný nedostatok vecnej legitímácie. Ak určí žalobca okruh strán sporu v žalobe odchyľne od okruhu účastníkov konania o dedičstve a ako žalovaných označí len niektorého (niektorých z nich), nemôže byť žalobe vyhovievané pre nedostatok vecnej legitímácie vyplývajúcej z hmotného práva, lebo sa konania nezúčastnia všetci nerozluční spoločníci.

33. Všetci dedičia po poručiťovi tvoria nerozlučné procesné spoločenstvo od smrti poručiťa až do vyporiadania dedičstva a sú považovaní za spoluvlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva. Z toho dôvodu musia byť všetci účastníkmi konania v konaní o určení, že vec alebo právo patrí do dedičstva po poručiťovi.

34. V prípade nerozlučného spoločenstva platí ustálená judikatúra súdov, podľa ktorej ak neboli stranami sporu všetci do úvahy prichádzajúci nerozluční spoločníci, rozhodnutie súdu nemôže byť účinné voči tým, ktorí neboli stranami sporu a z tohto dôvodu žalobu treba bez ďalšieho zamietnuť. Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiťa (§ 460 Občianskeho zákonníka). Ak poručiť zanechal viacero dedičov, prejavuje sa stav, aký tu vzniká v čase od smrti poručiťa až do právoplatného rozhodnutia súdu o dedičstve, tiež ich vzájomných vzťahov k majetku patriacemu do dedičstva. Musí byť totiž zohľadnené, že rozhodnutie súdu o dedičstve má síce účinky ku dňu smrti poručiťa, no do právoplatnosti rozhodnutia súdu o dedičstve nie je isté, ako budú ich práva a povinnosti k dedičstvu upravené. Uvedený „osobitný“ vzťah dedičov k poručiťovmu majetku má mimo iné za následok, že až do právoplatnosti uznesenia súdu o dedičstve sú dedičia považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva (všetkých vecí a majetkových práv poručiťa) a že z právnych úkonov, týkajúcich sa vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva, sú oprávnení a povinní voči iným osobám spoločne a nerozdielne, pričom ich dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa navzájom podieľajú na týchto právach a povinnostiach. V spore s inými osobami, týkajúcich sa vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva, sa uvedený vzťah dedičov k poručiťovmu majetku prejavuje tým, že majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov (§ 77 ods. 1 CSP), lebo sa jedná o také spoločné práva a povinnosti, že sa rozhodnutie v spore musí vzťahovať na všetky dedičov.

35. Odvolatelia ďalej namietajú záver súdu prvej inštancie, podľa ktorého žaloba mala znieť na určenie sporných nehnuteľností do dedičstva po nebohom A. D. a nie G. D., ako žiadal určiť žalobca. Odvolatelia uvádzajú, že nezdieľajú názor súdu prvej inštancie, že nadobudnutie nehnuteľností nemožno odvodzovať od nadobudnutia ideálneho spoluvlastníckeho podielu s poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 6Cdo/90/2019 a z titulu nepreukázanej reálnej delby, pretože tento právny názor je podľa ich mienky v rozpore s rozhodnutím Najvyššieho súdu ČSR č. 911/1932. Nesúhlasia so záverom súdu prvej inštancie, že nebola preukázaná reálna delba. Zastávajú názor, že z evidenčného listu je zrejmé, že nebohý A. D. bol držiteľom, resp. vlastníkom týchto sporných nehnuteľností, pretože evidenčne predstavoval reálnu delbu pred rokom 1950, tak ako to vyplýva zo súdnej praxe. Pokiaľ nehnuteľnosti nadobudol nebohý G. D. po A. D., tak na neho prešli všetky práva a povinnosti vyplývajúce z reálnej delby.

36. Uvedenú odvolaciu námietku vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú. Žaloba o určenie do dedičstva po nebohom G. D., zomrelom XXXX (synovi A. D., zomrelého XXXX), by obstála jedine za situácie, že by G. D. svedčil vlastnícky titul k sporným nehnuteľnostiam. Vlastnícky titul, z ktorého by bolo možné odvodiť vlastnícke právo G. D. (ku dňu jeho smrti) k sporným nehnuteľnostiam, v konaní tvrdý/preukázaný nebol, s výnimkou dedenia (ideálneho) spoluvlastníckeho podielu k spornej nehnuteľnosti. Ak žalobcovia tvrdia, že A. D. za života titulom reálnej delby nadobudol vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti, avšak táto nebola v celosti po ňom prededená, nemožno obchádzať tohto poručiťa. Iná by bola situácia, ak by napr. žalobcovia tvrdili, že G. D. za života sporné nehnuteľnosti vydržal (a tvrdili a preukázali by súčasne všetky predpoklady vydržania), potom by bolo možné žalobu o určenie spornej nehnuteľnosti do dedičstva po nebohom G. D. akceptovať.

37. Žalobcovia zastávajú názor, cit. „Pokiaľ nehnuteľnosti nadobudol nebohý G. D. po A. D., tak na neho prešli všetky práva a povinnosti vyplývajúce z reálnej delby, a nie z titulu nadobudnutého ideálneho spoluvlastníckeho podielu, pretože ak by právna prax po dobu 90 rokov nevychádzala z rozhodnutia Najvyššieho súdu ČSR č. 911/1932, ale by nutne museli byť žalované nehnuteľnosti, že patri do

dedičstva právnym predchodcom o dve – tri generácie nižšie..., t. j. pradedo, prapradedo atď. ... a týmto spôsobom by nikdy nedošlo k vyporiadaniu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam...“.

38. Uvedenú námietku vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú, vychádzajúc z nasledovných úvah:

Ad 1) Žalobcovia v konaní nielenže neunesli dôkazné bremeno, ale ani bremeno tvrdenia o reálnej deľbe. Podľa súdnej praxe platnej na Slovensku do 1. januára 1951, nebolo treba k nadobudnutiu výlučného vlastníctva medzi spoluvlastníkmi v každom prípade písomnej dohody. Žalobcovia však neunesli bremeno tvrdenia a ani bremeno dôkazné o právne relevantných skutočnostiach, t. j. o tom, či, kedy a akým spôsobom malo dôjsť k reálnemu vyčleneniu spornej časti parciel do výlučného užívania predchodcu žalobcov a či došlo najmä k dohode nielen čo do užívania, ale aj čo do vlastníckeho práva. Žalobcovia neuviedli, z akých okolností by sa dala vyvodiť dohoda o deľbe nehnuteľností s vlastníckymi účinkami (obdobne R. č. 911/32 Zb. NS Československej republiky). Pokiaľ žalobcovia poukazujú na dôkaz – evidenčný list, odvolací súd akcentuje, že dôkazom nemožno nahrádzať absentujúce substancované skutkové tvrdenia, ktorými by mali žalobcovia vyargumentovať, kedy, medzi kým a akým spôsobom malo dôjsť k dohode spoluvlastníkov nielen čo do užívania, ale aj do čo vlastníckeho práva. Odhliadnuc od uvedeného, je potrebné poznamenať, že evidenčný list sám o sebe bez ďalších dôkazov nie je spôsobilý preukázať reálnu deľbu v minulosti, ale je dôkazom len o užívaní nehnuteľnosti. Reálna deľba však musí zahŕňať, ako už bolo uvedené, dohodu pozemno-knižných spoluvlastníkov nielen čo do užívania, ale aj čo vlastníckeho práva. Evidenčný list teda sám o sebe ako dôkaz postačujúci nie je.

Ad 2) Odhliadnuc od neunesenia bremena tvrdenia a bremena dôkazného o reálnej deľbe v minulosti, je pre prejednanú vec podstatným, pokiaľ žalobcovia dôvodí „prechodom práv a povinností z reálnej deľby“ smrťou z A. na G. D., že G. D., ako nepochybne vyplynulo z vykonaného dokazovania, nebol jediným dedičom nebohého A. D., ale podľa dedičského rozhodnutia č. k. D 804/90-42 zo dňa 23.04.1992 (č. I. 6 spisu) dedičmi okrem G. D. boli aj A. D., I. P., G. (priezvisko nečitateľné), C. D., Q. (J. F.) G. M. (priezvisko nečitateľné).

39. Samotná skutočnosť, že podľa osvedčenia o dedičstve po poručiteľovi A. D., zomrelom XXXX, č. k. D 804/90-42 zo dňa 23.04.1992, bola schválená dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva po poručiteľovi, podľa ktorej nadobúdateľom celého majetku bol G. D., nar. XX.XX.XXXX, na tomto závere nič nemení. Dohoda dedičov sa totiž vzťahuje/vzťahovala len na aktuálne prejednaný/známy majetok po poručiteľovi a nemožno jej účinky stiahnuť aj na dodatočne objavený majetok.

40. Ako už bolo uvedené, vzhľadom na okolnosť, že právna skutočnosť nadobudnutia vlastníckeho práva (reálna deľba) mala nastať ešte za života právnych predchodcov G. D., zomrelého XX.XX.XXXX, bolo potrebné uvedený nárok (zo strany žalobcov) uplatniť len žalobou o určenie, že sporná nehnuteľnosť patrí do dedičstva po jeho právnom predchodcovi – nebohom A. D., zomrelom XXXX.

41. Vlastnícke právo k veci, ktorá nebola predmetom dedičského konania po poručiteľovi, je možné určiť len vo vzťahu k osobe tohto poručiteľa, a teda pokiaľ určitá časť dedičstva nebola v rámci dedičského konania vyporiadaná, nemôže sa dedič domáhať na súde priamo určenia, že patrí do dedičstva po právnom nástupcovi pôvodného vlastníka. Žaloba musí zodpovedať platnej právnej úprave, ktorá vychádza z princípu úradnej ingerencie pri nadobudnutí dedičstva. Táto ingerencia znamená, že dedičstvo po každom poručiteľovi musí byť súdom prejednané a musí byť o ňom rozhodnuté.

42. V dobe od smrti poručiteľa až do potvrdenia dedičstva alebo vyporiadania dedičov právoplatným rozhodnutím súdu, tu nemôže byť istota, s akým výsledkom konanie o dedičstve skončí a to najmä, kto bude poručiteľovým dedičom a ako bude vyporiadané dedičstvo medzi viacerých dedičov.

43. Ak zanechal poručiteľ viac dedičov (ako tomu bolo v prejednávanej veci v prípade nebohého A. D.), sú až do právoplatného rozhodnutia súdu považovaní za vlastníkov celého majetku patriaceho do dedičstva. Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných vecí alebo majetkových práv patriacich do dedičstva sú oprávnení voči iným osobám spoločne a nerozdielne. Dedičský podiel vyjadruje mieru, akou sa na týchto právach a povinnostiach navzájom podieľajú a majú postavenie tzv. nerozlučných spoločníkov. Za stavu, že v pôvodnom dedičskom konaní nebol určitý majetok známy (nebol predmetom dedičstva) a nebol preto v konaní o dedičstve prejednaný, sú až do vyporiadania dedičstva ohľadom tejto veci všetci dedičia považovaní za vlastníkov veci. Preto záver súdu prvej inštancie o nemožnosti vyhovieť návrhu (okrem iného) aj z dôvodu, že stranami sporu neboli všetci právni nástupcovia po nebohej A. B. majúci postavenie nerozlučných spoločníkov a nadväzne i záver súdu prvej inštancie o použití nesprávneho procesného prostriedku ochrany práv žalobcov, ktorí namiesto určenia spornej nehnuteľnosti do dedičstva po nebohom A. D. žalovali o určenie spornej nehnuteľnosti do dedičstva po jeho právnom nástupcovi (G. D.), bol vecne správny.

44. Vzhľadom na skutočnosť, že odvolacie námietky neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd napadnutý rozsudok pri aplikácii ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

45. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Odvolatelia – žalobcovia neboli v tomto štádiu konania (vôbec) úspešní, preto má žalovaný 1/ voči nim nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu – 100 %. Nakoľko žalovaní 4/ až 7/ neboli v odvolacom konaní aktívni, odvolací súd vyslovil, že žalovaným 4/ až 7/ náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcom nepriznáva.

46. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

(§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)